Oświadczenie złożone
przez senatora Stanisława Gawłowskiego
w dniu 27 maja 2024 r.

Oświadczenie skierowane do minister rodziny, pracy i polityki społecznej Agnieszki Dziemianowicz-Bąk

Szanowna Pani Minister!

W związku z problemem zgłoszonym przez środowisko wojskowe, byłych żołnierzy zawodowych i kombatantów, których grupa w Koszalinie oraz na Pomorzu Zachodnim jest bardzo liczna, zwracam się z prośbą o interwencję. Obecnie przepisy prawne uniemożliwiają pobieranie oprócz emerytury wojskowej również emerytury z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za okres pracy po zakończeniu służby wojskowej.

Co do zasady w Polsce obowiązuje reguła wypłacania jednego świadczenia emerytalnego. Oznacza to, że osoba, która osiągnęła wiek emerytalny i spełniła warunki konieczne do uzyskania emerytury, może otrzymywać tylko jedno świadczenie z tego tytułu. Zasada ta wynika z art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (DzU z 2021 r. poz. 291). Zgodnie z tym przepisem w razie zbiegu prawa do pobierania kilku świadczeń przewidzianych w ustawie wypłaca się jedno z nich: wyższe lub wybrane przez zainteresowanego. Należy jednak zaznaczyć, że są wyjątki od tej reguły i niektórzy otrzymują drugą emeryturę.

Funkcjonariusze służb mundurowych, np. policjanci, żołnierze zawodowi, strażacy, funkcjonariusze Straży Granicznej, Służby Więziennej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego i Służby Ochrony Państwa po przejściu na emeryturę mundurową mogą dodatkowo nabyć prawo do emerytury z ZUS.

Emerytura mundurowa przysługuje funkcjonariuszom po osiągnięciu odpowiedniego wieku emerytalnego (55 lat) oraz po uzyskaniu wymaganego stażu służby (co najmniej 25 lat). Wysokość emerytury mundurowej zależy od wysokości uposażenia należnego na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym oraz wysługi emerytalnej.

Funkcjonariusze służb mundurowych, którzy po przejściu na emeryturę mundurową podejmą pracę jako cywile i odprowadzą składki do ZUS, mogą nabyć prawo do dodatkowej emerytury, tzw. emerytury cywilnej. Aby ją otrzymać, należy osiągnąć powszechny wiek emerytalny (60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn) oraz udowodnić wymagany staż ubezpieczeniowy (co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn). Wysokość emerytury cywilnej zależy od kwoty zgromadzonych składek na koncie ubezpieczonego w ZUS oraz średniego dalszego trwania życia osób w wieku przejścia na emeryturę. Emerytura cywilna wypłacana jest niezależnie od emerytury mundurowej.

Teoretycznie takie są zapisy, tymczasem w praktyce po zakończeniu pracy ZUS nalicza wypracowaną wielkość emerytury wynikającej z pracy podjętej przez daną osobę jako cywila i zawiesza jej wypłacanie, tłumacząc to faktem pobierania emerytury wojskowej.

W związku z tym zwracam się z prośbą o analizę i opracowanie rozwiązania tego problemu, a także informację, czy, a jeśli tak, to kiedy będzie procedowana ustawa o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Z poważaniem
Stanisław Gawłowski
senator RP